

XX. Oikeusaputoimisto.

Oikeusavustajan kertomus Helsingin kaupungin oikeusaputoimiston toiminnasta vuonna 1931¹⁾ oli seuraava:

Joulukuun 17 p:nä 1930 pidetyssä kaupunginvaltuuston kokouksessa valittiin oikeusaputoimiston johtokunnan jäseniksi vuodeksi 1931 filosofiantohtori, lakitieteenkandidaatti J. Helo, varatuomari S. Ilmanen, vanhempi oikeusneuvosmies G. Leopold, varatuomari S. T. Mannermaa ja rouva M. Schultz-Cajander. Näistä johtokunta valitsi sittemmin puheenjohtajakseen vanhemman oikeusneuvosmiehen Leopoldin ja varapuheenjohtajakseen varatuomari Mannermaan. Kaupunginhallituksen edustajana oikeusaputoimiston johtokunnassa oli lakitieteenkandidaatti G. Norrmén.

Oikeusaputoimiston johtokunnalla oli vuoden 1931 kuluessa kaikkiaan neljä kokousta, joissa käsiteltiin etupäässä juoksevia asioita.

Oikeusavustajan virkaa hoiti varatuomari N. Lindegrén, oikeusavustajan apulaisen tointa taasen varatuomari Y. J. E. Hämesalo ja toimistoapulaisena oli neiti G. Appelqvist. Vakinaisten viranpitäjain kesäloman aikana toimivat korkeimman oikeuden notaari V. Maliniemi ja neiti S. Heikkilä viransijaisina.

Oikeusaputoimiston menosääntö nousi vuonna 1931 149,405 markkaan oltuaan edellisenä vuonna 148,265 markkaa.

Oikeusaputoimisto sai vuoden varrella kuten ennenkin toimeksiantoja Tukholman kaupungin oikeusaputoimistolta (Stockholms stads rättshjälpsanstalt), jonka välitystä toimisto puolestaan käytti kahdessa asiassa. Sitä paitsi on oltu molemminpuolisessa yhteydessä erinäisten maassa toimivien köyhäinasianajajain kanssa.

Muuten jatkui oikeusaputoimiston toiminta entiseen tapaan. Toimistossa käyneiden luku lisääntyi edelliseen vuoteen verraten huomattavasti, mistä oli seurauksena asioiden luvun lisäännys. Tämä johtunee osittain valitsevasta taloudellisesta lamakaudesta. Alempana olevat numerotiedot osoittavat lähemmin toimiston toimintaa.

Käyntien luku oli vuoden aikana 9,935, niitten luvun ollessa vuonna 1930 8,771, vuonna 1929 8,541 vuonna 1928, 6,958 ja vuonna 1927 6,823.

Eri kuukausien osalle jakautuivat käynnit seuraavasti:

Tammikuu (25 päivää)	691	Heinäkuu (27 päivää)	820
Helmikuu (24 »)	750	Elokuu (26 »)	775
Maaliskuu (25 »)	918	Syyskuu (26 »)	762
Huhtikuu (24 »)	874	Lokakuu (27 »)	991
Toukokuu (23 »)	767	Marraskuu (25 »)	948
Kesäkuu (25 »)	783	Joulukuu (25 »)	856
		<hr/>	
		Yhteensä (302 päivää)	9,935

¹⁾ Eräitä kertomusta seuranneita taulukkotietoja ei ole tässä julkaistu.

Kuten ylläolevasta taulukosta ilmenee, oli oikeusaputoimisto vuoden kuluessa avoinna 302 päivää. Käyntien luku päivää kohti oli siis keskimäärin 32.9, niiden ollessa 29.0 v. 1930 ja 28.2 v. 1929.

Suurin päivittäinen käyntien luku oli 76, vähin 3.

Alempana olevat tilastotiedot osoittavat asiointien luvun ja asiakkaitten säädyn tai ammatin ja sukupuolen, y. m., tällöin on otettu huomioon ainoastaan ne asiat, joissa toimisto on ryhtynyt oikeudenkäyntiin tai kirjallisiin tehtäviin tai pidempiin suullisiin neuvotteluihin.

Tällaisten asiain kokonaismäärä oli 1,427, joista 1,349 oli kertomusvuonna tulleita ja 78 edelliseltä vuodelta ratkaisematta olevia. Kirjallisia toimituksia oli 1,833, niistä hakukirjoja 768.

Säätynsä tai ammattinsa sekä sukupuolensa mukaan ryhmittäytyvät kävijät seuraavasti:

	Mp.	Np.	Yht.		Mp.	Np.	Yht.
Naimisissa olevia				Kylmänruuanlaittajia	—	4	4
naisia ja leskiä	—	527	527	Pesijättäriä	—	4	4
Palvelijattaria	—	199	199	Kamppaajia	—	4	4
Työläisiä	123	76	199	Ajureita	4	—	4
Kauppa-apulaisia	4	42	46	Merimiehiä	4	—	4
Keittäjättäriä	—	32	32	Suutareita	4	—	4
Ompelijattaria	—	31	31	Modisteja	—	3	3
Siivoojattaria	—	30	30	Poliiseja	3	—	3
Tarjoilijoita	2	23	25	Postiljooneja	3	—	3
Autonkuljettajia	24	—	24	Rautatieläisiä	3	—	3
Maalareita	22	—	22	Vahtimestareita	3	—	3
Kirvesmiehiä	20	—	20	Työnjohtajia	3	—	3
Monttöörejä	18	—	18	Koneenkäyttäjiä	3	—	3
Puuseppiä	17	—	17	Kersantteja	2	—	2
Partureita	—	12	12	Konduktöörejä	1	1	2
Käskyläisiä	4	7	11	Kirjainmyyjiä	—	2	2
Konttoriapulaisia	1	10	11	Hiojia	2	—	2
Seppiä	9	—	9	Insinöörejä	1	—	1
Leipureita	5	4	9	Soittajia	1	—	1
Räätälintyöntekij.	—	8	8	Näyttelijöitä	1	—	1
Silittäjiä	—	8	8	Rahastajia	1	—	1
Muurareita	8	—	8	Mittarinlukijoita	1	—	1
Kassanhoitajia	—	7	7	Palosotilaita	1	—	1
Asiamiehiä	6	—	6	Köyhäinhoidontar-			
Taloudenhoitajattar.	—	6	6	kastajia	—	1	1
Räätäleitä	6	—	6	Ent. opettajattaria	—	1	1
Viilaaajia	6	—	6	Ruokalanpitäjiä	—	1	1
Yövahteja	6	—	6	Kultaseppiä	1	—	1
Oppipoikia	6	—	6	Hienomekanikkoja	1	—	1
Kauppiaita	4	1	5	Kivipainajia	—	1	1
Hieroja	—	5	5	Verhoilijoita	1	—	1
Sairaanhoitajattaria	—	5	5	Vulkaniseeraajia	1	—	1
Kutojia	—	5	5	Talonmiehiä	1	—	1
Kirjatyöläisiä	1	4	5	Kylvettäjiä	—	1	1
Valokuvaajia	5	—	5	Muita	—	3	3
Varastomiehiä	5	—	5				
				Yhteensä	348	1,068	1,416

Vuoden varrella käsiteltävien juttujen ja asiain ryhmittäytyminen laatunsa mukaan käy selville seuraavasta, vahvistetun kaavakkeen mukaan laaditusta yhdistelmästä.

Velvoiteoikeuteen kuuluvia asioita:		Testamenttioikeuteen kuuluvia asioita	5
Vuokrasaatavia	28	Yleisiä veroja koskevia asioita ...	54
Työ- ja palkkariitoja	537	Holhousasioita	5
Muita saamis-oikeuksia	109	Vähäpätöisiä rikosasioita	5
Esineoikeuteen kuuluvia asioita	13	Sotilasavustuksia	183
Perheoikeuteen kuuluvia asioita:		Tapaturma-asioita	4
Avoliittoriitoja	18	Toimeksiantoja	14
Avioeroja	149	Erinäisiä tiedusteluja, hakemuksia, valituksia y. m.	171
Perheen elatus	101		
Perintöoikeut. kuuluvia asioita ...	24		
			Yhteensä 1,427

Vireille pannuista jutuista ja asioista tuli, mikäli oikeusaputoimiston toimenpiteestä riippui, vuoden varrella lopullisesti ratkaistuiksi ja kirjoista poistetuiksi 1,345 kuten alempana olevista luvuista näkyy:

Sopimalla ratkaistu	466	Annettu eri viranomaisille	404
Oikeudenkäynnillä ratkaistu ...	278	Juttuja, joissa toimisto otti haasteen, mutta ei ajanut loppuun	63
Erin. syistä jätetty sillensä	134		
			Yhteensä 1,345

Edellämainitut eri virastoille jätetyt 404 asiaa jakautuivat eri viranomaisten kesken seuraavasti. Näihin ei sisälly Helsingin raastuvanoikeuteen ja muualle otettuja haasteita.

Tasavallan presidentti	3	Helsingin kaupungin raastuvan-	
Valtioneuvosto	23	oikeus	33
Valtiovarainministeriö	10	» » kaupunginh. ...	16
Sisäasiainministeriö	3	» » köyhäinhuolto.	6
Puolustusministeriö	2	» » lastensuojelu-	
Korkein oikeus	7	lautakunta .	1
Korkein hallinto-oikeus	36	» » holhouslautak.	4
Turun hovioikeus	5	» » verotuslautak.	1
Uudenmaan läänin maaherra	195	» » tutkijalautak.	24
Hämeen läänin maaherra	1	» työväenyhdistyksen joh-	
Eduskuntatalon rakennustoimi-		tokunta	1
kunta	1	» puhelinyhdistyksen joh-	
Poliisimestari	1	tokunta	1
Valtion tapaturmalautakunta	1	Viron avustamisen päätoimikunta	1
Vakuutusneuvosto	2	Hauhon tuomiokunnan tuomari ...	1
Yleisten rakennusten ylihallitus ...	1	Kutsuntatoimistot	5
Turun tuomiokapituli	1	Posti- ja lennätinhallitus	1
Porvoon »	1	Rautatiehallitus	2
Tampereen »	4	Eteläinen ruotsalainen seurakunta	1
Helsingin kaupungin maistraatti	7		
» » kaupunginval-			
tuusto ...	2		
			Yhteensä 404

Se seikka, että 134 asiaa jätettiin sillensä, johtui, samoin kuin edellisinä vuosina, siitä, etteivät oikeudenetsijät, sen jälkeen kuin oikeusaputoimisto oli ryhtynyt ensimmäiseen toimenpiteeseen eikä sopimusta voitu saada aikaan, enää palanneet, mutta myöskin siitä, ettei ollut toiveita juttujen voittamisesta oikeudenkäynnillä, sekä lopuksi siitä, että hakijat eivät joko tahtoneet tai voineet esittää asian edelleen ajamiseen tarvittavaa varattomuudentodistusta.

Syynä siihen, että toimisto ei ajanut 63 yllämainittua juttua, joissa haaste jo oli otettu, oli osittain, että haaste oli otettu Helsingin ulkopuolella sijaitseviin oikeuksiin, joissa toimiston virkamiehet toimiston voimassa olevan johto-

säännön mukaan eivät ole velvolliset oikeudenetsijöitä avustamaan, osittain, etteivät hakijat ilmoittaneet toimistolle, milloin jutut tulisivat esille tälläisessä raastuvanoikeudessa.

Vuoden kuluessa pantiin alulle 386 oikeusjuttua, joista 278 lopullisesti ratkaistiin; näistä voitettiin 274 ja hävittiin 4, viimeksimainituista toimisto ajoi 1 tapauksessa vastapuolueen asiaa.

Kaupungin raastuvanoikeudessa esiinnyttiin kaikkiaan 508 kertaa 205 päivänä. Kun työpäivien luku nousi 302:een, esiinnyttiin niinmuodoin raastuvanoikeudessa suunnilleen joka toinen päivä.